Universitätsbibliothek Paderborn

Poggii Florentini Oratoris || Clarissimi, Ac Sedis Apo.|| Secretarii Opervm ||

Poggio Bracciolini, Gian Francesco

Argentinae, 1513

VD16 ZV 12623

Bornio Bononiensi de Traiani excellentia

urn:nbn:de:hbz:466:1-14341

Visual Library

præcipue tibi / vellem ut hæc legens tantum caperes voluptatis quantũ nos ſum
pſimus edentes, ſatis enim abunde tibi factum exiſtimarem. Sed tamen quantũ-
cunq; capias : eas recipies loco portionis tuę : tibiq; ſatis factum putabis. Vale.
meq; ama ut ſoles.

Poggius florentinus Leonardo Aretino S.D.P.

Habui nuper litteras tuas: quas legi ſumma cum voluptate. Eas vero quas di
cis te dudum ad me ſcripſiſſe / expecto ſummo cum deſiderio : non ut cognoſcam
cauſas iſtius moleſtiſſimę diſſenſionis / quæ dediſcendę eſſent: ſed propter eloquē-
tiam tuam. Eas ſi unq; habuiſſem / tibi profecto dudum reſpondiſſem. Multarũ
enim rerum ſum negligens fateor : in reſpondendo autem litteris amicorum dili-
gentiſſimus: quod tibi ſatis notum puto ſupioribus temporibus / cum crebris epi-
ſtolis colloq̃remur. Te ergo maiorem ĩmodum oro: ut mittas mihi illas quæ tam
negligentes fuerunt inueniendo: ut vel ſero percipiam ex eis quam cupio iocun-
ditatẽ. Illius vero diſſidij ſatis recte cauſam proſpexi ex primis litteris quas olim
recepi a Nycholao: & cum eſſemus Florentię illud idem cognoui præſens / quod
abſens concipiebam minus. Q. ſi quis eſt omniũ qui hoc moleſtiſſime ferat: am-
borum cauſa is ſum: qui noui q̃ bonis / q̃ ſanctis principijs hæc inter nos fundata
atq; inſtituta fuerit amicitia: et deinceps longo tempore ſummis officijs & mutua
beniuolẽtia cõſeruata. Sed ego nec te culpo: nec Nycholaum excuſo. Id vero mo
leſtiſſimũ eſt: hanc veſtram diſſenſionem veluti fabulam nõnihil maculaſſe ambo
rum famam. Ego q; ſatis noui naturam ac mores Nycholai: non nego aliquid in eo
eſſe quod corrigi poſſet. Sed quis eſt mi Leonarde / cui non multa deſint? Flaccus
inquit: Nam nemo vitijs ſine naſcitur. Optimus eſt ille qui minimis urgetur. Ho- Horatius
mo eſt Nycholaus mea ſententia / qui citius duci poſſet q̃ trahi. Debemus ſuppor
tare nos inuicem / iuxta præceptum Apoſtoli: & ut Seneca potius vult: honeſtare Apoſtolus
ebrietatem propter Catonem / q̃ dehoneſtare Catonem propter ebrietatem : ſic Seneca.
ego cuperem: ut citius aliquam offenſionẽ ęquo animo tuliſſes propter Nychola
um: q̃ illum odiſſes propter offenſionem / ſi qua in re te læſerit præter ius amicicię.
Sed expecto litteras. Hæc ſcripſi non tanq̃ ferens ſententiam: ſed ut dolens ea quę
acciderunt præter opinionem meam. Ego autem ſum qui neq; auxerim meam er
ga Nycholaum beniuolentiam: neq; aliqua in re diminuerim amorem erga te me
um. Q. ſi diutius fuiſſem Florentię: forſan perfeciſſem opus quod inceperam / licq;
durum. Vale.

Poggius Bornio ſuo Bononienſi iuriſconſulto S.D.P.

Gaudeo mi Borni / doctrina & eloquentia tua in diem magis : cum videam te
prope accedere ad priſcorum illorum dignitatem / in quibus cum iuris ſcientia ad
iuncta erat ſumma dicendi grauitas ac elegantia. Audiui te nuper apud Pontifi-
cem in quadam orantem cauſa magna tum copia verborum / tum ſententiarũ or-
natu: qua in re ſenſi te laudari a multis: q; unus præ cæteris ad cognitiõem legum
addideris & eloquentię ornamenta. Pulchrum enim eſt; qđ ſentias poſſe copioſe
ac eleganter exprimere, quod ſi qua in facultate requiratur : at maxime iuriſciui-
lis ſcientia / quæ in tuendis cauſis expugnandiſq; aduerſarijs verſatur / iure quodã
ſuo videtur expoſcere : cum ſine oratorijs ornamentis nuda quædam res extime
tur atq; incondita / nulla cum venuſtate. Hoc adeo verum eſſe aiunt: ut doctores
hi qui remota eloquij ſuauitate cauſas agunt / magis ſtrepere q̃ loqui putent. Te
vero / quem utriuſq; rei ita ſummam operam impendiſſe videmus : ut & recte con-
ſulere / & ornate loqui poſſis : confido ſi hoc aduocationis munere perſeuerabis /
ſummum nomen & opes cõſecuturum. Excelles quidem inter alios: ſi ad doctri
nam quæ eſt eximia / adiungetur uſus optimus omniũ rerum. Verum cum cæte-
ra in te laudanda ſint : tum vero illud in primis ꝓbo: q; ꝓcepta priorũ temporũ hi-
ſtoria veriſſime dijudicas ac ꝑpendis illuſtriũ virorũ ꝓſtantiam qui hactenus cla-
ruerũt. Nam cum pridie pro nr̃a cõſuetudine varijs de rebus colloq̃remur: laudã-

Traiani excellentia. tes excellẽtes viros qui quondã rerũ potiti/ꝟtuti & gl'ię ſeruierũt: dixiſti Traianũ
videri tibi optimũ qui unq̃ fuerũt imꝑatorẽ: teq̃ dolere vicẽ tanti viri: qui cũ ſupio
res pricipes & belli & pacis artibus longe ſupaſſet: romaniq̃ imperij magnitudi
nem ſuis eq̃ſſet ꝟtutibus: tñ nihil/vel admodũ parũ ex eius rebus quę cęteris om̃i
bus anteponẽdę eſſent/apud latinas lr̃as repiret. Cõprobaui tũc ſn̄iam: aſſerẽs ma
ximam iniuriã ſeu fortuna/ſeu negligentia hoĩm factam memorię tanti excellẽtis
Principis/ tamq̃ in om̃i laude ſingl'aris: cuius p̄ſtãtiſſimę in om̃i genere virtutis ꝟl
hoc p̄cipuũ teſtimoniũ aſſerebã: ꝙ ſolus Imꝑatorũ oĩm a ſenatu po. q̃ ro. nõ ãbiti
one/ſeu metu/ſed vero iudicio optimi principis cognomẽ meruit: quẽadmodũ ex
Plinius moneta illorũ temporũ conſtat. ut refert Pliñ. in ea or̃one quã adepto cõſolatu de
ſuis laudibus cõſcripſit. Et certe ſiue illam or̃onẽ legeris/ſiue rerũ ſuarũ earũ porti
unculã quę in hiſtorijs habent̃: ĩtelliges profecto nullũ ex ſupioribus Principibꝰ
ſiue græcis/ſiue latinis cũ Traiani p̄ſtantia quã cũ ꝟtut̃s & rebus geſtis ullo mo
do eſſe cõparandũ. Fuit em̃ in eo ſumma pietas/clęmẽtia/humanitas/ iuſticia liber
ralitas: qui uſq̃ adeo vitam ſuã ad normã optimi principis inſtituit/ut nihil in vita
feciſſe dicat̃ non ſum̃a laude & cõmendatione digniſſimũ. Armis aũt totã Meſo
potamiã ſupauit. Parthis & Perſis bello ſubactis: qđ nulli antea Romanoꝝ acci
derat/regna eorũ in prouincię formã redegit. Nulla gens/nulla natio ſubdita po.
ro. fuerat quã non pagrauerit: tum rebelles armis domãdo: tum pacatis ꝓpiſſime
more iuſti p̄toris dicendo. In mari ꝟo rubro claſſem habuiſſe ferũt: ut ꝑ eam Indię
Alexandro fines vaſtaret. Dixerim fortaſſe Alexandrũ ſibi rerũ geſtarũ magnitudine parem:
Traianus ſed ꝟtute/clęmẽtia/humanitate Traianũ video longe ſupiorem. Illius etiam inter
ſuperior epulas & cõuiuia amicoꝝ cædes referunt̃: hic nullius unq̃ necis cõſcius fuit. Ille
ſupbia eminẽtis generis ſe Deo ęq̃bat: hic tanq̃ cõis oĩm parens/parẽ ſe infimis &
priuatis hoĩbus p̄ſtabat. Ille ſibi vota fieri & victimas tanq̃ Deo cędi iubebat: hic
tanta fuit humanitate/ut pro ſalute ſua nunq̃ vota ſuſcipi pateret̃: niſi cũ hac adie
Auguſtus. ctione: ſi reip. ac po. ro. eſſet ſaluti & cõmodo futurũ. Cęſaris Auguſti prę cæteris
ꝟtus atq̃ hũanitas cõmemorat̃/poſtq̃ ſolus rerũ potitus regnauit: at idem ꝑ calami
mitatẽ regnauit: neq̃ ciuitas ꝓſcriptione excellentiũ viroꝝ caruit. per cędem/ſan
guinẽ & ſtragem exercituũ ciuiũq̃ romanoꝝ ſpolijs et rapinis ad imperiũ peruenit.
neq̃ em̃ quicq̃ bello egregiũ legit̃ geſſiſſe. At vero Traianus cũ pietate/ clęmentia/
fide/integritate/ vitę & rebus geſtis/quibus om̃s ãn̄cedebat/ad Imperiũ ꝑ Neruã
eſſet accitus: iiſdẽ artibꝰ rexit imperiũ q̃bus illđ meruerat ſibi cõferri. Nullus unq̃
paterfamilias cũ domeſticis & filijs ita humane vixit/quẽadmodũ Traianus cũ ſe
natu & po. ro. cũ eſſet ius priſtinũ creandorũ magr̃atuũ reſtitutũ Traiani benigni
tate. Deniq̃ ut paucis multa cõplectar: tanta fuit eius in oĩ ætate magnitudo ꝟtu
tum: ut nõnulli teſtent̃/p̄cibꝰ cuiuſdã e nr̃is ſancti viri a pęnis inferi liberatũ q̃uis
gentilis extitiſſet. Sed ſtultus ego/qui exiſtimẽ parua ep̃la comp̄hendi/qđ Plinius
nec duobus q̃dem libris quos in eius laudẽ ſcripſit / mihi ſatis digne & ample pro
eius meritis ꝓſequi videbat̃. Hæc aũt ſum his lr̃is cõplexus: non ut hiſtoriã nouã
cõtexerem/ q̃ maius ingeniũ req̃reret: ſed ut probarẽ cõfirmarẽq̃ ſn̄iam tuã q̃ mi
hi videt̃ eſſe veriſſima. Id velim mõ cõſequamur ex hac ep̃la: ut aliq̃d cõmemora
tionis virtutũ ſuarũ nobis ad vitã cõtuliſſe videat̃. Vale & me ama.

Poggius Antonio panormitę ſiculo. S. D. P.

Ioãnes lamola adoleſcẽs ut ꝑcepi tum doctus/tũ ſtudioſus/ attulit ad nos libel
lum epigrãmatũ tuoꝝ: quẽ inſcribis hermaphroditũ: opus & iocoſum et plenũ vo
luptate. Hũc cũ legiſſet primo vir clariſſimus Antonius luſcus: multiſq̃ ꝟbis col
laudaſſet & ingeniũ & facilitatẽ tuã (nam liber eſt ſuauiſſimus) miſit deinde illũ
ad me legendũ. Delectatus ſum me hercle/varietate rerũ/& elegãtia verſuũ: ſimulq̃
admiratus ſum res adeo impudicas/adeo ineptas tam venuſte/tam cõpoſite ab te
dici: atq̃ ita multa exprimi turpiuſcula: ut nõ enarrari/ſed agi videant̃: nec ficta a